

Wymagania programowe i kryteria ocen - klasa IV

Do wskazówek dotyczących oceny osiągnięć ucznia, znajdujących się w programie nauczania, dołączamy tabelę zawierającą opis wymagań programowych na poziomie podstawowym, rozszerzonym i dopełniającym, oraz zastosowanie tych wymagań w ocenie osiągnięć uczniów.

WYMAGANIA PROGRAMOWE I KRYTERIA OCEN

Material nauczania	Wymagania podstawowe (P) na ocenę dostateczną	Wymagania rozszerzające (R) na ocenę dobrą (P+R)	Wymagania dopełniające (D) na ocenę bardzo dobrą (P+R+D)
<p>Zasady poruszania się po drogach:</p> <ul style="list-style-type: none"> –bezpieczna droga do szkoły, – przechodzenie przez jezdnie, –przejazdy kolejowe i tramwajowe, – z odbłaskami na drogach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady ruchu prawostronnego, szczególnej ostrożności i ograniczonego zaufania, – wymienia rodzaje dróg i rozpoznaje ich elementy, – rozumie potrzebę stosowania środków ostrożności podczas prowadzenia psów na drodze, – wie, jakie znaki drogowe są szczególnie ważne dla pieszych, – identyfikuje sygnały dawane przez policjanta kierującego ruchem, – rozumie hierarchię ważności norm, znaków, sygnałów oraz poleceń w ruchu drogowym, – zna rodzaje przejść przez jezdnie i ich oznakowania, – zna zasady przechodzenia przez jezdnie w miejscach wyznaczonych i nieoznakowanych, – zna znaki i sygnały drogowe związane z bezpieczeństwem na przejazdach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia potrzebę ustanowienia zasad w ruchu drogowym, – stosuje w życiu codziennym zasadę ruchu prawostronnego, – wskazuje miejsca i okoliczności, w których mają zastosowanie zasady szczególnej ostrożności i ograniczonego zaufania, – charakteryzuje drogę w mieście i na wsi, – rozumie kod graficzny znaków drogowych (kolor i kształt), – przewiduje skutki nieprzestrzegania hierarchii ważności norm, znaków, sygnałów oraz poleceń w ruchu drogowym, – klasyfikuje przejścia przez jezdnię w odniesieniu do bezpieczeństwa pieszych, – rozpoznaje różne rodzaje skrzyżowań i ich oznakowania, – poprawnie interpretuje i stosuje się do znaków i sygnałów na przejazdach tramwajowych i kolejowych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak należy rozumieć zasadę ograniczonego zaufania w ruchu drogowym, – klasyfikuje niebezpieczne zachowania pieszych, mogące być przyczyną wypadków drogowych, – planuje sposoby poprawy bezpieczeństwa pieszych na drodze, – przewiduje zagrożenia i wybiera bezpieczne przejścia przez jezdnie, – wskazuje i omawia przykłady stosowania zasady szczególnej ostrożności i ograniczonego zaufania przy przechodzeniu przez jezdnie, – wyjaśnia konieczność ustępowania pierwszeństwa przejazdu pojazdom uprzywilejowanym w ruchu drogowym, – planuje sposoby poprawy bezpieczeństwa pieszych na drodze w trudnych warunkach atmosferycznych i przy złej widoczności, – planuje bezpieczną i najkrótszą trasę do wyznaczonego celu podróży, – stosuje środki ostrożności w kontaktach z obcymi w miejscach publicznych,

AUTORZY: Bogumiła Bogacka-Osińska, Danuta Łazuchiewicz

Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P) na ocenę dostateczną	Wymagania rozszerzające (R) na ocenę dobrą (P+R)	Wymagania dopełniające (D) na ocenę bardzo dobrą (P+R+D)
	<p>tramwajowych i kolejowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady przechodzenia przez skrzyżowania, przejazdy tramwajowe i kolejowe, – rozpoznaje pojazdy uprzywilejowane w ruchu drogowym, – wie, co to znaczy być widzianym, – zna zasady poruszania się po drogach przy złej widoczności, – zna elementy odblaskowe i umie je stosować, – rozpoznaje znaki drogowe występujące w pobliżu przystanków komunikacji publicznej, – odczytuje informacje z rozkładów jazdy na przystankach, – zna zasady bezpiecznego oczekiwania na przystanku, – wie o zagrożeniach mienia w środkach komunikacji publicznej, – zna zasady właściwego wsiadania i wysiadania oraz bezpiecznego oddalania się z przystanku, – wie, jakie prawa i obowiązki ma pasażer komunikacji publicznej oraz uczeń korzystający z autobusu szkolnego, – zna obowiązki pasażera samochodu osobowego, – zna zasady właściwego wsiadania i wysiadania z samochodu, – wymienia zachowania pasażera, które przeszkadzają kierującemu samochodem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia elementy odróżniające pojazdy uprzywilejowane w ruchu od innych pojazdów, – stosuje zasady bezpiecznego zachowania na drodze przy złej widoczności, – wyjaśnia, gdzie, kiedy, jak i dlaczego należy nosić elementy odblaskowe, – posługuje się mapą komunikacyjną i planem miasta, – umie zabezpieczyć własne mienie przed kradzieżą w czasie podróży, – stosuje na co dzień zasady bezpiecznego i kulturalnego zachowania w miejscach publicznych, – przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego wsiadania lub wysiadania z samochodu, – wyjaśnia znaczenie stosowania w pojazdach pasów bezpieczeństwa oraz fotelików ochronnych, – stosuje zasady bezpiecznego i kulturalnego zachowania w samochodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – w czasie podróży środkami komunikacji publicznej i indywidualnej klasyfikuje zachowania pieszych i kierowców w odniesieniu do zagrożenia bezpieczeństwa

Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P) na ocenę dostateczną	Wymagania rozszerzające (R) na ocenę dobrą (P+R)	Wymagania dopełniające (D) na ocenę bardzo dobrą (P+R+D)
<p>Podróżowanie, turystyka, wypoczynek:</p> <p>Zasady korzystania z komunikacji zbiorowej i indywidualnej</p> <ul style="list-style-type: none"> – w środkach lokomocji i na przystankach, – na szlakach górskich, nad wodą i na wodzie, – sposoby wzywania pomocy, numery telefonów ratowniczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna przeznaczenie rozkładów jazdy, – identyfikuje znaki turystyczne, – czyta drogowskazy, – zna zasady bezpiecznego zachowania na szlakach turystycznych, – zna zasady bezpiecznego zachowania nad wodą i na wodzie, – wie, w jaki sposób są oznaczone trasy narciarskie, – zna telefony alarmowe i sposoby wzywania pomocy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyta rozkłady jazdy, rozumie oznaczenia i informacje podawane na szlakach turystycznych, – czyta mapy i przewodniki turystyczne, – stosuje zasady bezpieczeństwa związane z turystyką, – wyjaśnia skróty GOPR i WOPR, – planuje podstawowe wyposażenie apteczki turysty, – umie przedstawić algorytm postępowania w razie nieszczęśliwego wypadku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proponuje, jak zachęcać do dbania o przystanki komunikacji zbiorowej oraz środki transportu publicznego, – planuje bezpieczną trasę wycieczkową, dostosowaną do możliwości wszystkich jej uczestników, – wyjaśnia, na czym polega praca służb ratowniczych, – analizuje zachowania narciarzy mogące zagrażać bezpieczeństwu własnemu i innych miłośników tego sportu, – udziela pomocy w razie nieszczęśliwego wypadku
<p>Karta rowerowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oznakowanie dróg rowerowych i poruszanie się po nich, – przejazdy dla rowerzystów, – sztuka jazdy na rowerze, – przygotowanie roweru do jazdy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna ogólne zasady użytkowania roweru, – rozpoznaje elementy obowiązkowego wyposażenia roweru, – wykonuje proste czynności związane z obsługą roweru, – zna warunki uzyskania karty rowerowej, – poprawnie wykonuje zadania praktyczne z techniki jazdy rowerem, – zna znaczenie używania kasku rowerowego, odpowiedniego ubrania i elementów odbłaskowych, – wymienia miejsca na drogach publicznych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna informacje zawarte w instrukcji obsługi roweru i umie z nich korzystać, – rozumie działanie przekładni łańcuchowej, – rozumie konieczność doskonalenia techniki jazdy rowerem, – jeździ rowerem w kasku ochronnym, – charakteryzuje drogi rowerowe, zgodnie z ich oznakowaniami, – stosuje wymaganą ostrożność na przejazdach dla rowerzystów, – prezentuje właściwy sposób wykonania poszczególnych manewrów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przewiduje zagrożenia wynikające z jazdy niesprawnym rowerem, – planuje dodatkowe wyposażenie roweru i rowerzysty, zwiększające jego bezpieczeństwo na drodze, – potrafi zaprojektować sposób doskonalenia jazdy rowerem i zachęca do tego innych, – formułuje problem wspólnego korzystania z dróg rowerowych przez pieszych i rowerzystów, – przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego wykonywania manewrów, – selekcjonuje zachowania pieszych i rowerzystów zagrażające ich bezpieczeństwu w pobliżu przejazdów

AUTORZY: Bogumiła Bogacka-Osińska, Danuta Łazuchiewicz

Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P) na ocenę dostateczną	Wymagania rozszerzające (R) na ocenę dobrą (P+R)	Wymagania dopełniające (D) na ocenę bardzo dobrą (P+R+D)
<ul style="list-style-type: none"> – rowerzysta uczestnikiem ruchu drogowego, – manewry na drodze, – pierwszeństwo przejazdu, – przygotowanie do uzyskania karty rowerowej 	<ul style="list-style-type: none"> wydzielone do jazdy rowerem, – identyfikuje znaki i sygnały drogowe dla rowerzystów, – zna zasady poruszania się po drogach rowerowych, – wyjaśnia, na czym polegają poszczególne manewry, – odczytuje znaki drogowe związane z wykonywaniem manewrów, – zna sygnały i znaki drogowe ważne dla pieszych i rowerzystów, – zna znaki pionowe i poziome związane z udzielaniem pierwszeństwa przejazdu, – wie, kto ma pierwszeństwo na prostym odcinku drogi, – zna rodzaje skrzyżowań i obowiązujące na nich zasady pierwszeństwa przejazdu, – rozpoznaje sygnały i znaki drogowe na przejazdach kolejowych i tramwajowych, – zna przyczyny wypadków drogowych spowodowanych przez rowerzystów 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia rodzaje, kształty i barwy znaków drogowych, – przyporządkowuje treść znaku do danej sytuacji drogowej, – rozpatruje zasady pierwszeństwa przejazdu zgodnie z hierarchią postępowania w ruchu drogowym, – przewiduje zagrożenia wynikające z niestosowania się do znaków drogowych, – analizuje okoliczności i sytuacje mogące zagrażać bezpieczeństwu rowerzystów oraz innych uczestników ruchu drogowego 	<ul style="list-style-type: none"> kolejowych i tramwajowych

Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P) na ocenę dostateczną	Wymagania rozszerzające (R) na ocenę dobrą (P+R)	Wymagania dopełniające (D) na ocenę bardzo dobrą (P+R+D)
<p>Pierwsza pomoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czynności możliwe do wykonania na miejscu wypadku, – telefony alarmowe oraz prawidłowe wzywanie pomocy, – udzielanie pierwszej pomocy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady postępowania w razie uczestnictwa w wypadku lub jego zauważenia, – wie, co to są czynności natychmiastowe, – wie, jak się zachować wobec osoby przytomnej lub nieprzytomnej, – wie, dlaczego stosuje się rękawiczki ochronne podczas udzielania pierwszej pomocy, – zna numery telefonów alarmowych, – umie wezwać pomoc i udzielić wyczerpujących informacji o zdarzeniu, – zna podstawowe wyposażenie apteczki pierwszej pomocy, – zna sposoby ochrony młodszych dzieci przed nieszczęśliwymi wypadkami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny wypadków i sposoby zapobiegania im, – potrafi ocenić sytuację na miejscu wypadku i swoje możliwości udzielenia pomocy, – umie zabezpieczyć miejsce wypadku, – umie udzielić pierwszej pomocy w drobnych urazach, – umie wskazać zagrożenia bezpieczeństwa młodszych dzieci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie interpretuje znaczenie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych uczestników ruchu drogowego, – podejmuje działania związane z niesieniem pomocy poszkodowanym, – projektuje rozwiązania poprawy bezpieczeństwa młodszych dzieci w domu i na podwórku

AUTORZY: Bogumiła Bogacka-Osińska, Danuta Łazuchiewicz